

PATVIRTINTA
Marijampolės lopšelio-darželio
„Pasaka“ direktoriaus 2023 m. kovo 1 d.
įsakymu Nr. V-75

MARIJAMPOLĖS LOPŠELIO - DARŽELIO „PASAKA“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIS NUOSTATOS

1. **Marijampolės lopšelio-darželio „Pasaka“** (toliau – lopšelis-darželis) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau — Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo darželiuose rekomendacijų patvirtinimo“, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

2. **Tvarkos aprašo paskirtis** — padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi. Visų nuomonė ir siūlymai išklaunami ir vertinami.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

4. **Tvarkos aprašo tikslas** – siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. I patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar atutinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

6. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančių apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

7.1. patyčios — tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

7.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

7.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

7.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

7.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

7.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeniniu duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

7.3. patyčias patiriantis vaikas — ugdytinis, iš kurio yra tyčiojamas;

7.4. besityčiojantysis/skriaudėjas - vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

7.5. patyčias patiriantis suaugęs — administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ugdytinis (-iai);

7.6. patyčių stebėtojas — vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

7.7. patyčių prevencija — veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų švietimo, informavimo ir kitų priemonių);

7.8. patyčių intervencija - visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

7.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną — patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

8. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių mokytojai, priešmokyklinio ugdymo pedagogai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

9. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už lopšelio-darželio tvarkos aprašo įgyvendinimą, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:

10.1. inicijuoja ir koordinuoja apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš grupių mokytojų dėl lopšelyje – darželyje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę.

10.3. remiantis apklausos ir pranešimu apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl lopšelio – darželio Tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus lopšelio-darželio patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

11. Grupių mokytojos kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE- DARŽELYJE

12. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas, vadovaujasi reagavimo į patyčias tvarka (**priedas Nr. 1**):

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias — nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, lopšelio-darželio nuostatus ir elgesio taisykles;

12.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, ar lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.4. informuoja grupių mokytojus, priešmokyklinio ugdymo pedagogus, socialinį pedagogą ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

13. Grupės mokytojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

13.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

14. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2), ją perduoda socialiniam pedagogui, kuris pildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 3) ir registruoja patyčių registracijos žurnale (Priedas Nr.4).

15. Socialinis pedagogas perduoda informaciją vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

15.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spresti patyčių atvejį;

15.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

16. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą (**Priedas Nr.6**) (gali būti individualūs pokalbiai (**Priedas Nr. 5**) su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

16.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

17. Vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti lopšelio-darželio direktorių, kuris imasi lopšelio-darželio tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų;

18. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių;

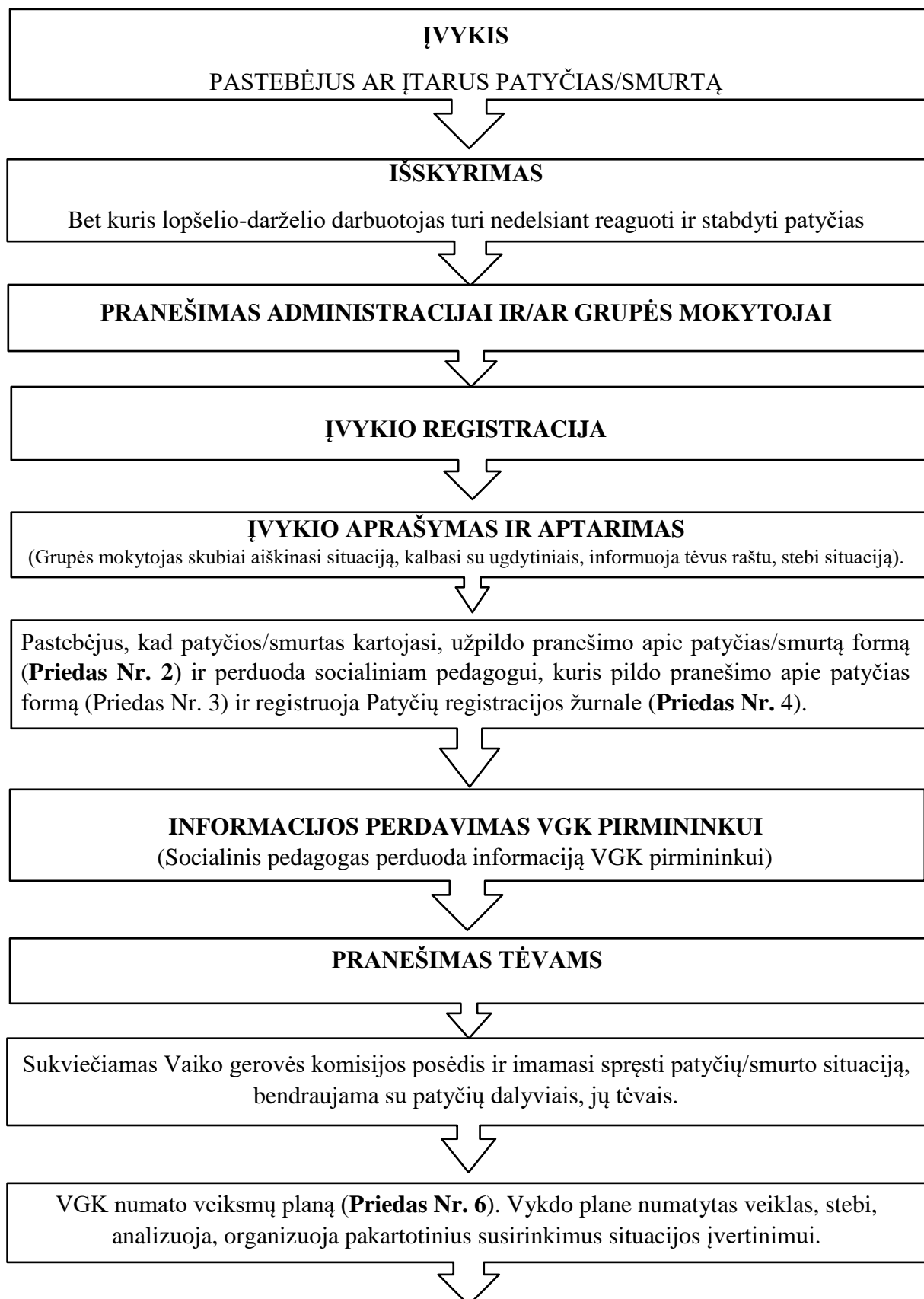
19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistu ar pedagogu pagalba.

20. Tais atvejais, kai lopšelyje – darželyje nėra švietimo pagalbos specialisto ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar ją netikslinga teikti lopšelyje darželyje, mokytojas ir/ar administracijos atstovas nukreipia vaiką ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

**MARIJAMPOLĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“
VYKDYMO ALGORITMAS**

**MARIJAMPOLĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“
PRANEŠIMO APIE PASIREIŠKUSIAS PATYČIAS/SMURTĄ
FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam Pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Fizinės</i>: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plauku pešiojimas ir pan.); ○ <i>Socialinės</i>: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas; ○ <i>Elektroninės</i>: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbiu kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detaliu viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ○ <i>Kiti pastebėjimai</i> (įrašyti) 	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, asmens patyrusio patyčias/smurta vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, asmens kuris tyčiojosi/smurtauja vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, asmens stebėjusio patyčias/smurta vardas, pavardė, amžius, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Užpildžiusio asmens vardas, pavardė, parašas

**MARIJAMPOLĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“
PRANEŠIMO APIE PASIREIŠKUSIAS PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam Pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plauku pešiojimas ir pan.); ○ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas; ○ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbiu kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detaliu viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ○ Kiti pastebėjimai (įrašyti) 	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, asmens patyrusio patyčias vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, asmens kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, asmens stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Lopšelio – darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmu po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyviu tėvais (globėjais):	
Kitais lopšelio-darželio darbuotojais	
Kita (įrašyti):	

Patyčių registracijos žurnale Nr.

**MARIJAMPOLĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA”
PATYČIŲ, SMURTO REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

Patyčių formos¹:

F – fizinės

Ž – žodinės

K – kibernetinės arba elektroninės

S – socialinės

Eil. Nr.	Data	Vaiko patyrusio patyčias/smurto vardas, pavardė	Vaiko kuris tyčiojasi/smurtauja vardas, pavardė	Grupė	Pedagogo, kito darbuotojo informacija apie įvykį	Patyčių forma	Išsamesnė informacija apie įvykį	Veiksmai po įvykio

¹**Fizinės** – vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumščiovimas, apspjovimas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas ir pan.).

Žodinės – pravardžiavimas, grasinimas, užgauliojimas, erzinimas, žeminimas žodžiais ir kt.

Kibernetinės arba elektroninės – patyčios, vykstančios socialiniuose tinkluose, kitose interneto vietose arba (ir) naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.).

Socialinės – įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas.

SAUGIOS APLINKOS LOPŠELYJE – DARŽELYJE KŪRIMAS

**MARIJAMPOLĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“
INDIVIDUALAUS POKALBIO APRAŠYMO LAPAS**

_____ (data)

Pokalbio dalyvis (-iai) (patyčių, smurto dalyvio (-ių) vaidmuo (-enys), kt.):

.....
.....
...

**Trumpas situacijos iki individualaus pokalbio
aprašas** (*patyčių/ smurto forma, dalyviai,
panaudoti sprendimo būdai*):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Individualaus pokalbio
tikslas:**.....

.....
.....

Individualaus pokalbio rezultatas:

.....
.....
.....

Individualaus pokalbio aprašas:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Individualų pokalbį vedė:

(*Vardas Pavardė, parašas*)

INDIVIDUALAUS POKALBIO APRAŠYMO LAPO PILDYMO PAVYZDYS

2017-04-11

(data)

Pokalbio dalyvis (-iai) (*patyčių dalyvio (-ių) vaidmuo (-enys), kt.*): *patiriantis patyčias 7e klasės mokinys Vardas Pavardė.*

Trumpas situacijos iki individualaus pokalbio aprašas (*patyčių forma, dalyviai, panaudoti sprendimo būdai*): *7e kl. mokinys Vardas Pavardė patyrė žodines, fizinės ir socialines patyčias klasėje. Patyčias pastebėjo ir sustabdė lietuvių kalbos mokytoja per pamoką.*

Individualaus pokalbio tikslas: *Kartu su mokiniu, patiriančiu patyčias, sudaryti pagalbos jam planą.*

Individualaus pokalbio rezultatas: *mokinys nurodė patyčių dalyvius, nesaugias mokyklos vietas. Suplanuota pagalba; apie atvejį pranešta Vaiko gerovės komisijai.*

Individualaus pokalbio aprašas: *Vardas Pavardė individualaus pokalbio metu atskleidė, kad patyčios tęsiasi visus metus. Bendraklasiai Vardas Pavardė ir Vardas Pavardė kasdien užgaulioja mokinį. Klasėje yra mokinių, aktyviai palaikančių patyčias: Vardas Pavardė, Vardas Pavardė, Vardas Pavardė. Dažniausiai patyčios vyksta pertraukų metu, ypač prieš ir po kūno kultūros pamokų persirengimo kambariuose. Taip pat mokiniui nesaugu valgykloje ilgosios pertraukos metu. Mokinys pasakojo, kad dar vienas jo klasės draugas patiria patyčias – Vardas Pavardė.*

Su mokiniu aptarta, kokių veiksmų toliau bus imtasi patyčioms sustabdyti: bus pranešta apie patyčias skriaudėjų tėvams, Vaiko gerovės komisijoje bus svarstoma, ką daryti, kad nesaugios vietos taptų saugesnėmis. Vaikui paaiškinta, kad jam bus pranešta apie visus tolesnius veiksmus. Mokinys padrąsintas, numatyta, ką daryti, jeigu patyčios pasikartotų – sutarta, kad mokinys iškart praneš mokytojai, direktoriaus pavaduotojai, socialinei pedagogei arba psichologei. Ilgosios pertraukos metu valgykloje budės daugiau mokytojų. Pokalbio pabaigoje mokinys Vardas Pavardė pasijuto ramiau. Susitarta dėl kito susitikimo su juo po kelių dienų (balandžio 14-qjā).

**MARIJAMPOLĒS LOPŠĒLIO-DARŽĒLIO „PASAKA”
PAGALBOS PLANAS**

_____ *(data)*

Pagalbos planas, skirtas:

.....
.....

Laikotarpis, per kurį bus įgyvendinamas planas:.....

Kiekvieno plano įgyvendinimo dalyvio išsipareigojimai:

Ugdytinio:

.....
.....
.....

Tėvų ar globėjų:

.....
.....
.....

Grupės mokytojo ar kuratoriaus:

.....
.....
.....

Pagalbos teikimo vaikams specialistų:

.....
.....
.....

Vaiko gerovės komisijos:

.....
.....
.....

Plano dalyviai:

.....
(Vardas Pavardė, parašas)

.....
(Vardas Pavardė, parašas)

.....
(Vardas Pavardė, parašas)

.....
(Vardas Pavardė, parašas)

.....
(Vardas Pavardė, parašas)

PAGALBOS PLANO PILDYMO PAVYZDYS

2017-04-03

(data)

Pagalbos planas, skirtas: *mokiniui Vardas Pavardė.*

Laikotarpis, per kurį bus įgyvendinamas planas: *balandžio ir gegužės mėnesiai.*

Kiekvieno plano įgyvendinimo dalyvio įsipareigojimai:

Mokinio:

Mokinys, inicijavęs patyčias, kartą per savaitę (trečiadieniais, po 6 pamokų) lankysis pas mokyklos psichologą.

Tėvų ar globėjų:

Tėvai dalyvaus pirmojoje psichologo konsultacijoje (balandžio 5 d., 14 val.) ir įgyvendins jo rekomendacijas. Susitikinės su specialistu pagal poreikį, jo paskirtu laiku. Kilus klausimams ar pastebėjimams, jais dalysis su grupės mokytoja arba socialiniu pedagogu. Po mėnesio (2017-05-04; 14 val.) dalyvaus susitikime, skirtame pagalbos vaikui sėkmių ir poreikių aptarimui.

Grupės mokytojo ar kuratoriaus:

Grupės mokytoja kiekvienos savaitės pabaigoje surinks informaciją iš vaikų ugdančių mokytojų ir pertraukų metu budinčių suaugusiųjų, ar nesikartoja patyčios. Įgyvendins psichologo pateiktas rekomendacijas. Įtarus patyčias ar joms įvykus, informuos mokinio tėvus, užregistruos atvejį patyčių registravimo žurnale. Po mėnesio (2017-05-04; 14 val.) dalyvaus susitikime, skirtame pagalbos vaikui sėkmių ir poreikių aptarimui.

Pagalbos teikimo vaikams specialistų:

Kartą per savaitę (po 6 pamokų) vyks psichologo konsultacijos. Šis specialistas rengs rekomendacijas mokinio tėvams ir pedagogams. Iškilus poreikiui susitiks su mokinio tėvais. Po mėnesio (2017-05-04; 14 val.) dalyvaus susitikime, skirtame pagalbos vaikui sėkmių ir poreikių aptarimui.

Vaiko gerovės komisijos:

Komisija rinks informaciją ir po mėnesio (2017-05-04; 14 val.) surengs susitikimą su mokiniu, jo tėvais, grupės mokytoja, psichologe, o iškilus poreikiui, ir su kitais specialistais.

Plano rengimo dalyviai: ...Vardas Pavardė, parašas..
(Vardas, Pavardė, parašas)

...Vardas Pavardė, parašas..
(Vardas Pavardė, parašas)

...Vardas Pavardė, parašas..
(Vardas Pavardė, parašas)

...Vardas Pavardė, parašas..
(Vardas Pavardė, parašas)

...Vardas Pavardė, parašas..
(Vardas Pavardė, parašas)

Kaip elgtis pastebėjus galimą vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ugdymo įstaigoje?

Reagavimo būdai:

1. „5 žingsniai“
2. „Kaip įmanoma skubiau“
3. „ČIA IR DABAR“

Pirmiausia, turite įvertinti situaciją ir pasirinkti būtent jai tinkamiausią reagavimo būdą.

1. Reagavimo būdas – „5 žingsniai“

1 lentelė „5 žingsniai“

1 žingsnis	2 žingsnis	3 žingsnis	4 žingsnis	5 žingsnis
SUŽINOJAU	PASIKALBĖJAU	SUSITARIAU	NEĮVYKDĖ	INFORMUOJU
Pamačiau, išgirdau, kilo įtarimas, nujaučiau, kad taip gali atsitikti/atsitiko.	Su vaiku, jo tėvais, klasės auklėtoju/a, kitais mokytojais, mokyklos švietimo pagalbos specialistais: soc. Pedagogu/e, psichologu/e, spec. pedagogu/e, logopedu/e, taip pat su Vaiko gerovės komisijos (toliau - VGK) pirmininku/e, nariais ir kt.	Su vaiku, dalyvaujant jo tėvams, tik su vaiku, tik su tėvais ir susitariau, kad pvz.,	Susitarimo nesilaikė, situacija nepakito arba dar labiau pablogėjo... pvz.,	VVTAIJT Teritorinį skyrių, Švietimo skyrių, Miesto VGK, policiją ir kt. Tai reiškia ne „skundžiu“ šeimą, o kreipiuosi pagalbos ir stengiuosi apsaugoti vaiko, augančio šioje šeimoje, teises ir teisėtus interesus, nes suvokių tai, kaip savo pareigą.

2. Reagavimo būdas – „Kaip įmanoma skubiau“

3 lentelė. „Kaip įmanoma skubiau“

Kaip įmanoma skubiau	Veiksmai	
	Viduje	Išorėje
Nepriežiūra	1. Pokalbis su tėvais, vaiku 2. STEBĖJIMAS	Jeigu situacija nesikeičia, nedelsiant informuoti VVTAIJT teritorinį skyrių, Švietimo skyrių, PK ir kitas suinteresuotas įstaigas.
Patyčios		
Nerimą kelianti ilgalaikė vaiko emocinė būseną (liūdesys, pyktis, agresija ir kt.)		
Ugdymo įstaigai neaiškios vaiko neatėjimo į ją priežastys		
Pamokų lankomumas – vaikas be pateisinamos priežasties praleido 10 ir daugiau pam./mėn		
Neigiama tėvų skyrybų įtaka vaikui		

Kaip įmanoma skubiau	Veiksmai	
	Viduje	Išorėje
Pastebėjote, kad vaikui reikalinga specialistų pagalba, tačiau tėvai jos nesikreipia	1. Pokalbis su tėvais, vaiku 2. STEBĖJIMAS	Jeigu situacija nesikeičia, nedelsiant informuoti VVTAIJT teritorinį skyrių, Švietimo skyrių, PK ir kitas suinteresuotas įstaigas.
Tėvai neįspėję du ir daugiau kartų nedalyvavo tėvų susirinkime ar kitaip nesidomėjo savo vaiku		
Tėvai, vaikui grįžus į ugdymo įstaigą po ligos laiku nepateikė gydytojo pažymos pateisinančios praleistus užsiėmimus		
Tėvai kelis kartus iš eilės neatsakė į ugdymo įstaigos darbuotojų pranešimus ir pakartotinai su jais nesusisiekė		
Tėvai, nors buvo kviečiami, neatėjo į mokyklos VGK posėdį		
Tėvai neužtikrino, kad vaikas ateitų į jam papildomai paskirtus atsiskaitymus ir kt.		

3. Reagavimo būdas - „ČIA IR DABAR“

1 lentelė. „Čia ir dabar“

Ekstra atvejis	Veiksmai	
	Viduje	Išorėje
Fizinis smurtas (artimoje apinkoje, ugdymo įstaigoje ar kitur)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intervencija į veiką (skubus reagavimas, sustabdymas) 2. Sveikatos priežiūros specialisto /ės apžiūra 3. Psichologo/ės, soc. Pedagogo/ės konsultacija 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedelsiant skambinti į VVTAIJT, PK, GMP. 2. Nedelsiant informuoti tėvus (bent vieną iš jų skubiai iškviešti į ugdymo įstaigą) 3. Esant suicido, seksualinės prievartos, prekybos žmonėmis atvejui, skubiai susisiekti su PPT, Krizių įveikimo centru.
Suicido grėsmė/ suicidas		
Seksualinė prievarta		
Prekyba žmonėmis, grobimas		
Apsvaigęs ar ugdymo įstaigoje svaiginęsis vaikas		